

FD

FORSVARSDPARTEMENTET

Høringsnotat

**Forskrift om tilskudd til doktorgradsprojekter innenfor
veteranrelatert forskning**

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunnen for forslaget	4
3	Økonomiske og administrative konsekvenser	15
4	Merknader til de enkelte bestemmelsene	6
5	Forslag til forskrift om tilskudd til doktorgradsprosjekter innenfor veteranrelatert forskning	15

1 Innledning

I Innst. 7 (2022-2023) til Prop 1 S (2022-2023) bevilget Stortinget tre – 3 – millioner kroner til en tilskuddsordning som skal bidra til å styrke forskningen om veteraner ved å gi tilskudd til doktorgradsprosjekter som fremmer og bidrar til ny kunnskap om veteraner fra 2023.

Forsvarsdepartementet legger med dette frem forslag til forskrift for Forsvarsdepartementets tilskuddsordning til doktorgradsprosjekter innenfor veteranrelatert forskning, heretter kalt veteranforskning.

Regjeringen la 5. mars 2024 frem en ny tiltaksplan for veteraner, der det fremgår at alle som har gjort tjeneste for Norge kan kalle seg veteran, og at hvilke ordninger som gjelder for den enkelte er avhengig av tjenestens karakter. Begrepet veteran er følgelig vidt. Formålet med forskningen i denne tilskuddsordningen er derimot avgrenset til personell som har gjort tjeneste i internasjonale operasjoner, internasjonal innsats eller lignende tjeneste, som for eksempel operasjon Interflex og operasjon Gugne. Begrepet veteran vil derfor ikke benyttes annet enn i tittel og overskrift. Personell som tjenestegjør i såkalte PE-stillinger (Peacetime Establishment) eller som gjør tjeneste i utlandet på vanlige tjenestereise-vilkår omfattes ikke av forskriften.

Tilskuddsordningen vil rette seg mot ulike forskningsinstitusjoner. I tråd med øvrige tilskuddsordninger i sektoren vil ikke forskning i egen sektor ved Forsvarets høgskole (FHS), herunder Institutt for forsvarsstudier (IFS), Forsvarets sanitet (FSAN), Forsvarets stabsskole (Stabsskolen) eller de tre krigsskolene kunne tildeles midler gjennom denne tilskuddsordningen. Unntaket er Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), som er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. FFI er i hovedsak et oppdragsfinansiert institutt som også mottar tilskudd fra det offentlige til egen forskning, og er følgelig ikke forhindret fra å søke om midler etter denne tilskuddsordningen.

Forskriftens kapittel 1 (Virkeområde) har bestemmelser som angir tilskuddsordningenes formål og definisjoner av sentrale begrep.

Kapittel 2 (Saksbehandlingen) fastsetter særskilte krav til hvem og hva det kan gis tilskudd til, saksbehandling av søknader om tilskudd, herunder hvilke krav som gjelder for søknader, søknads- og rapporteringsfrist, søkers opplysningsplikt og utbetalingen av tilskudd. Kapittel 3 (Rapportering og ubenyttede tilskuddsmidler) inneholder bestemmelser om rapportering, herunder regnskap, samt eventuell tilbakebetaling av ubenyttede tilskuddsmidler. Kapittel 4 (Tilsyn og reaksjoner) har regler om tilskuddsforvalterens tilsyn og mulige reaksjonsformer. Forskriftens ikrafttredelse er regulert i kapittel 5.

Forslaget til forskrift er utarbeidet i tråd med Reglement for økonomistyring i staten (RØS) og Bestemmelser for økonomistyring i staten (BØS).

Departementet ønsker innspill til forskriften, herunder om det er nødvendig med flere definisjoner, da forskriften berører flere ulike saks- og fagområder og følgelig det

særlige vokabularet i disse. Videre ønsker departementet innspill til organisering av forskningsprosjektene og hvordan disse kan gjøres mest mulig hensiktsmessig.

2 Bakgrunnen for forslaget

Siden 1947 har om lag 100 000 norske kvinner og menn deltatt i internasjonale operasjoner, mens om lag 10 000 personer har deltatt i internasjonal innsats.¹ Operasjonenes karakter og soldatenes bakgrunn, seleksjon og tilknytning til forsvarssektoren har vært og er i kontinuerlig endring. Tjenesten, rammefaktorene og konteksten er alle faktorer som kan spille en rolle i hvordan personellet og deres familier påvirkes før, under og etter tjenesten ute. Myndighetene har gjennomført en lang rekke tiltak de senere årene for å redusere eventuelle skadevirkninger for personellet som deltar ute.

Likevel tyder undersøkelser på at en signifikant andel av personellet som har gjort tjeneste i internasjonale operasjoner utvikler ulike senskader etter endt tjeneste.² Disse kan ha alvorlige følger for veteranene selv, for deres familier og for samfunnet.

Det er mye som tyder på at noen av årsakene til at personellet utvikler senskader etter tjenesten i internasjonale operasjoner er kulturelle, verdimessige, moralske, sosiale og sosioøkonomiske. Senere forskning antyder også at samfunnets så vel som den enkeltes verdier og normer er førende for utviklingen av det som går under betegnelsen *moral injury*, en tilstand som er forskjellig fra, men har flere fellestrekk med, posttraumatisk stresslidelse (PTSD). Dette innebærer at selv om det etter hvert finnes en betydelig mengde publisert kunnskap internasjonalt om personell med erfaringer fra skarpe operasjoner, er det behov for kontinuerlig, selvstendig, tverrfaglig forskning i en norsk kontekst, med utgangspunkt i etablert kunnskap.

For at myndighetenes tiltak for å redusere omfanget av senskader skal kunne evalueres, må det forskes på endringer over tid. Kunnskap er også avgjørende for forsvarlig forvaltning av veteranpolitikken, og vår evne til å komme med konkrete tiltak som virker i årene som kommer. Slik kan vi bidra til å redusere forekomsten av senskader etter deltakelse i internasjonale operasjoner og internasjonal innsats, sikre forsvarlig utnyttelse av ressursene og implementere effektive preventive tiltak.

Det å delta i internasjonale operasjoner og internasjonal innsats kan gi unike erfaringer. Det er også mange som rapporterer om positive erfaringer eller resultater av erfaringer knyttet til tjenesten ute. Det er viktig at deres kompetanse synliggjøres, og at det ikke knyttes stigma til det å ha deltatt i internasjonale operasjoner eller

---

¹ Internasjonale operasjoner utenfor eget og NATOs territorium har vært knyttet til veteranbegrepet. De senere årenes utvikling i operasjonsmønster, med blant annet norske styrker i Baltikum som del av NATOs Enhanced Forward Presence, såkalt internasjonal innsats, har medført at veteranpolitikken for anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner har fått et utvidet nedslagsfelt, med unntak av erstatnings- og kompensasjonsordningene, der det fortsatt er et vilkår at man har deltatt i en internasjonal operasjon..

²Se for eksempel Forsvarets sanitet – Institutt for militærpsykiatri og stressmestring i samarbeid med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, *Afghanistanundersøkelsen 2020 – Veteraners erfaringer, helse og livskvalitet etter tjeneste i Afghanistan 2001-2020*, ss. 20-28. Det er ikke foretatt tilsvarende undersøkelser blant personellet som har gjort tjeneste i internasjonal innsats.

internasjonal innsats. Stigma knyttet til psykiske senvirkninger kan også være et moment som forsterker alvorlighetsgraden av senskadene, som bør søkes motvirket.

Veteranorganisasjonene, særlig Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO) og Veteranforbundet SIOPS – Skadde i internasjonale operasjoner (SIOPS), har også over tid uttrykt at det ikke forskes nok på veteranfeltet i en norsk kontekst. SIOPS anfører også at mer av forskningen bør foregå utenfor forsvarssektoren.

Forskning ble trukket frem som ett av tre prioriterte områder i *Meld. St. nr. 15 (2019-2020), del 8. Fremtidens veteranpolitikk*. I *Innst. 20 S (2020-2021)* til meldingen uttaler komiteen at den vil ta til etterretning at regjeringen vil sørge for at det igangsettes ny forskning på veteranrelaterte spørsmål i årene som kommer. I *Anmodningsvedtak fra Stortinget til regjeringen 2020-2021 – vedtak nr. 31 om kartlegging av prioriterte forskningsområder relatert til forsvarspersonell i utenlandstjeneste* bes det om at denne skal legge grunnlaget for en strategi for norsk veteranforskning. Som premiss for anmodningsvedtaket ligger en uttalt forventning om at forskningen i større grad bør foregå utenfor forsvarssektoren. Som svar på anmodningsvedtaket ble Forum for veteranforskning etablert. Forumet skulle utarbeide strategi for veteranforskning, og denne ble vedtatt i juni 2022.

Regjeringens tiltaksplan for anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner har også flere tiltak om veteranforskning. I utarbeidelsen av planen, og gjennom arbeidet i Forum for veteranforskning, ble det klart at en mer langsiktig finansiering av veteranforskning, samt å legge til rette for rekruttering til feltet, var påkrevet.

Det har blitt forsket på veteranrelaterte spørsmål i flere år, ved flere instanser. Forskningen har imidlertid vært fragmentarisk og uten faste rammer, noe som medfører at det er krevende å etablere et kunnskapsmiljø, samt at kunnskapen om status i veteranforskningen i de ulike fagfelt er mangelfull. Dette faller sammen med at internasjonal forskning antyder at problemstillingene knyttet til veteraner i økende grad oppleves som tverrfaglige og kontekstavhengige. Det kreves en vedvarende satsing over tid for å bygge robust nasjonal relevant kompetanse på feltet, noe som i liten grad har vært tilfellet til i dag, der forskningsfinansieringen har vært mer sporadisk, noe som har ført til uklare rammebetingelser for forskningsmiljøene.

Dette var bakgrunnen for Stortingets beslutning om å bevilge tilskuddsmidler til veteranforskning.

I tråd med Økonomiregelverket skal tilskudd som hovedregel være en del av en tilskuddsordning. Utformingen av hovedelementene i en tilskuddsordning skal skje etter en konkret vurdering for den enkelte ordningen. Hovedelementene skal presenteres for Stortinget i en budsjettproposisjon, noe som ble gjort i Prop. 1 S (2022-2023). Departementet skal så fastsette et regelverk for tilskuddsordningen som regulerer hovedelementene og departementet kan, dersom det finner det hensiktsmessig, fastsette hele regelverket som forskrift. En tilskuddsordning med forskrift vil derfor i mindre grad kunne skreddersys etter departementets oppdøkkende behov, sett opp mot andre tiltak. Dette vil bidra til å skape tillit til ordningen. Derfor, og for å sikre en mest mulig forsvarlig forvaltning av ordningen, samt sikre like muligheter for alle relevante potensielle søkere, har Forsvarsdepartementet besluttet å legge frem dette forslaget til forskrift.

Departementet har i liten grad mulighet til å vurdere søknader etter faglige kriterier innenfor særlig helsefag. På den annen side har departementet gode erfaringer med Forsvaret som tilskuddsforvalter for delegerte tilskuddsordninger. Samtidig har

Forsvaret forskere med både interesse og erfaring fra forskning på veteranfeltet. Disse har også tilknytning til ulike universitetsmiljøer som er akkreditert til å tildele graden Phd. De har også personell som kjenner begge miljøene godt, samt unike tilganger til kildemateriale i Forsvaret. De er derfor godt egnet til å tilrettelegge for forskning på veteranfeltet, og veiledning i samarbeid med tunge fagmiljøer på universitetene.

Etableringen av et forskningsmiljø for tverrfaglig forskning på veteraner og områder knyttet til dette vil sørge for forskning som tar hensyn til de særlige kulturelle, sosiale og sosioøkonomiske faktorer som har en effekt på våre veteraners psykiske og fysiske helse. Med et bedre kunnskapsgrunnlag styrker vi evnen til behandling så vel som forebygging, før under og etter tjenesten. Slik vil ressursene kunne forvaltes mest mulig effektivt, og virkningen for den enkelte veteran er redusert skadeomfang eller potensiale for skade.

Kunnskap om virkningene av traumatiske hendelser og langvarig stress vil også ha nytteverdi for andre sektorer, og vil således kunne komme hele samfunnet til gode. I en situasjon der Norge tar imot skadde soldater fra et annet land, vil all kunnskap om forebygging og behandling komme til nytte.

3 Nærmere om forslaget

Kapittel 1. Virkeområde

Formålet med tilskuddsordningen fremgår i forskriftens § 1. Det overordnede formålet er å øke kunnskapen om veteraner ved å styrke forskningen på veteranfeltet.

Tilskuddsordningen inngår i en budsjettpost der også FHS og FSAN tildeles midler og tilhørende oppdrag om å legge til rette for et tverrfaglig forskningsmiljø for veteranforskning.

Formålsbestemmelsene gir ingen direkte rettigheter eller plikter for tilskuddsforvalter eller tilskuddsmottaker, men vil være bestemmende for de interesseavveiningene som må foretas ved vurderingen av om det skal gis tilskudd.

I Forsvaret omtales oftest «personellet og deres familie eller pårørende», mens det i forskriften er benyttet personellet og deres familie og nærstående». Med familie eller pårørende menes oftest ektefelle og/eller barn. Man ser imidlertid at også foreldre og venner, for å nevne noen, kan påvirkes av at ens nærståendes tjeneste, og det er ønskelig å vite mer om dette. Derfor er begrepet «nærstående» benyttet i forskriften.

De mest sentrale begrepene i forslaget til forskrift omtales i § 2: «prosjektstøtte», «driftsstøtte», «kandidat», «søker», «prosjektbeskrivelse», «annet karrierefremmende arbeid», «tilskuddsmottaker» og «tilskuddsforvalter». Begrepene er definert i tråd med hvordan disse begrepene er benyttet i tilskuddsforvaltningen for øvrig.

Begrepet «veteran» defineres ikke nærmere i forskriften, da dette er et begrep med flere betydninger og som er i stadig utvikling. Det er personellet som har gjort tjeneste i internasjonale operasjoner, internasjonal innsats og lignende tjeneste som omtales i formålsparagrafen, slik at det er personellets tjeneste som avgjør hvorvidt forskning på forhold knyttet til dem er innenfor forskriftens virkeområde.

Forslaget til forskrift definerer begrepet «prosjektstøtte» slik at det omfatter tilskudd til avgrensede prosjekter og aktiviteter av midlertidig karakter, som doktorgradsprosjekt, møter, seminarer, konferanser, konkurranser, informasjonskampanjer, aktivitetsdager og utviklingsprosjekter. Prosjektstøtte kan også omfatte prosjektbaserte lønns- og driftsutgifter, mens begrepet «driftsstøtte» omfatter faste utgifter knyttet til tilskuddsmottakerens faste aktiviteter og drift. Driftsstøtte er ikke knyttet opp til konkrete prosjekter. Driftsstøtte vil eksempelvis omfatte utgifter til lønn, husleie, fellesutgifter, markedsføring, driftsrelatert reiseaktivitet, kontorutstyr, forsikringer, regnskap/revisjon og kompetansehevende tiltak.

I forslaget til forskrift er begrepet «kandidat» brukt om den personen som skal ansettes i en doktorgradsstipendiatstilling. Kandidaten kan ikke selv søke om tilskudd, men må tilsettes i en institusjon som søker på kandidatens vegne. I forslaget til forskrift omtales «søker» som den institusjonen som søker om tilskudd, men der det ikke er gitt tilsagn om tilskudd enda. Dette gjøres for å skille mellom dem som søker, og ikke tildeles tilskuddsmidler, og dem som etter vedtak er tilskuddsmottakere.

Begrepet «prosjektbeskrivelse» omfatter den beskrivelsen av doktorgradsprosjektet som kandidaten utarbeider for opptak som doktorgradskandidat. Prosjektbeskrivelsen skal utarbeides i tråd med de retningslinjer som gjelder for slike prosjektbeskrivelser for opptak som kandidat ved det aktuelle fakultet.

I forskriftsforslaget omfatter «annet karrierefremmende arbeid» den tiden som kandidaten i løpet av prosjektperioden underviser ved den utdanningsinstitusjonen der vedkommende er tatt opp som stipendiat, eller på annen måte utfører arbeid for å tilegne seg annen relevant kompetanse. Normalt vil en kandidat bruke fire år på å oppnå doktorgraden, der ett år benyttes til annet karrierefremmende arbeid. Dette vil også utgjøre økonomisk egeninnsats, enten fra søker eller utdanningsinstitusjonen der kandidaten er opptatt. Departementet ønsker særlig innspill på om dette er forstått og uttrykt korrekt i forskriften.

I forslaget til forskrift defineres «tilskuddsmottaker» som den institusjonen som mottar tilskuddet og som ansetter kandidaten i stipendiatstillingen. Det kan være forskningsinstitusjoner i Norge som kan tildele doktorgrad innenfor fagområdene helse/medisin, samfunnsvitenskapelige fag og humaniora, men det kan også være institutter, museer og tenketanker som har en kandidat som kan opptas ved forskningsinstitusjon som nevnt over, som for eksempel Norsk utenrikspolitisk institutt eller lignende.

«Tilskuddsforvalter» er den avdelingen i Forsvaret som skal forvalte tilskuddsordningen. Det vil være opp til Forsvaret å avgjøre hvem som får ansvar for forvaltningen, men departementet legger til grunn at det vil utføres av en kvalifisert tilskuddsforvalter, gjerne en jurist, i samråd med relevante fagmiljøer, som Forsvarets høgskole, Institutt for forsvarsstudier eller Forsvarets sanitet.

Departementet ønsker som nevnt i innledningen innspill til andre nødvendige definisjoner, samt endringer i definisjonene i forslaget til forskrift, da forskriftsforslaget berører flere ulike saks- og fagområder.

Kapittel 2. Saksbehandlingen

Hvem som kan motta tilskudd og hva det kan gis tilskudd til reguleres i forslaget til forskrift i § 3. Første ledd angir at Forsvaret er tilskuddsforvalter på vegne av Forsvarsdepartementet. Videre angir bestemmelsen at det er en institusjon som tildeles tilskuddet. Institusjoner som kan tildeles midler fra ordningen er forskningsinstitusjoner i Norge som er akkreditert til å gi doktorgrad innenfor fagområdene helse/medisin, samfunnsvitenskapelige fag og humaniora. Det innebærer at utdanningsinstitusjonen må kunne tildele doktorgraden innenfor alle disse fagområdene. Årsaken til det er at Forsvarsdepartementet ønsker at tilskuddet på sikt skal bidra til å utvikle et tverrfaglig miljø for veteranforskning. Det er også et ønske at et slikt miljø har en viss tilknytning til norske utdannings- og forskningsinstitusjoner utenfor forsvarssektoren.

Videre kan tilskudd tildeles til institutter, museer og tenketanker. Det er da en forutsetning at vedkommende kandidat ansettes ved en slik institusjon, og opptas som kandidat ved en forskningsinstitusjon som angitt i første ledd, første punktum, som kandidat med ekstern finansiering. Hensikten er å sikre et bredest mulig rekrutteringsgrunnlag samt sikre at ulike vinklinger og forskningsområder gis mulighet til å søke om tilskudd.

Alle de angitte institusjonene må videre kunne dokumentere følgende forhold:

a. *god budsjettbalanse*: Hensikten med å kreve dokumentasjon på god budsjettbalanse er å sikre at tilskuddet benyttes av institusjonen til å finansiere et doktorgradsprosjekt.

b. *at gjeldende faglige og etiske retningslinjer innenfor forskning følges, herunder særlig bestemmelsene i lov om medisinsk og helsefaglig forskning (helseforskningsloven), personvernforordningen og personopplysningsloven når relevant*

Forskning på personell og deres familier og nærstående kan gi opphav til en lang rekke ulike etiske problemstillinger. Disse kan variere, avhengig blant annet av hvilket fagområde som er utgangspunkt for prosjektet. Det er derfor viktig at institusjonene som søker om tilskudd til sin kandidat kan dokumentere prosedyrer og retningslinjer og at disse følges, både når det gjelder faglige og etiske problemstillinger. Særlig relevant i denne sammenheng er bestemmelsene som følger av helseforskningsloven, personvernforordningen og personopplysningsloven med forskrifter.

c. *økonomisk egeninnsats, ved at kostnader til annet karrierefremmende arbeid og andre nødvendige kostnader utover tilskuddet dekkes av søker*: Dersom kandidaten ansettes for mer enn normert studietid, må institusjonen kunne dokumentere at denne tiden finansieres av andre kilder enn tilskuddet. Dette gjelder for eksempel annet karrierefremmende arbeid.

d. at tidligere prosjekter fra samme søker som er tildelt støtte etter denne forskriften er avsluttet eller har progresjon i henhold til plan

: Dersom søker allerede er tildelt tilskudd fra denne tilskuddsordningen, må søker dokumentere at midlene som da ble tildelt er benyttet i henhold til formålet, og at det enten er oppnådd en doktorgrad eller at prosjektet forløper i henhold til planen. Dersom det er forsinkelser som følge av for eksempel at kandidaten har blitt forelder, har vært syk eller lignende, må dette dokumenteres.

Andre ledd slår fast at tilskuddet primært skal gis som prosjektstøtte, og bare unntaksvis som driftsstøtte til den aktuelle institusjonen. Det legges i utgangspunktet til grunn at institusjonen som søker har de nødvendige forutsetninger og midler for å kunne understøtte en kandidat gjennom prosjektperioden. Videre angir bestemmelsen at det kan tildeles midler til prosjekter innenfor helsefag, samfunnsvitenskapelige fag og humaniora. Her vil for eksempel medisin, samfunnsmedisin, psykologi, historie, filosofi, statsvitenskap, sosiologi og sosialantropologi være godkjente fagområder for en søknad om tilskudd.

Siste ledd angir at tilskuddsforvalter kan tildele tilskudd til treårige doktorgradsprosjekter, men inntil fire år dersom tiden ut over tre år finansieres på andre måter, for eksempel gjennom økonomisk egeninnsats eller annet karrierefremmende arbeid.

Bestemmelser for hvordan søknaden blir vurdert av tilskuddsforvalter er omtalt i § 4. I første ledd slås det fast at det er søknaden, og da særlig prosjektbeskrivelsen, som skal ligge til grunn for vurderingen. Prosjektbeskrivelsen er det viktigste dokumentet i søknaden når det gjelder å vurdere om kandidaten er egnet og om det aktuelle forskningstemaet tilfredsstillende faglige og etiske kravene som stilles. Når det er flere søknader, vil prosjektbeskrivelsen være det viktigste grunnlaget for å skille mellom kandidatene.

Videre vil søknaden vurderes ut ifra en rekke kriterier:

a. ivaretar formålet i § 1: Det at søknaden ivaretar formålet med tilskuddsordningen er avgjørende for at ordningen skal være vellykket, og følgelig for at formålet oppnås og at midlene som tildeles benyttes forsvarlig og i tråd med Stortingets forutsetninger. I vurderingen skal det først og fremst legges vekt på at det er sannsynlig at kandidaten vil kunne oppnå en doktorgrad, at denne vil gi ny kunnskap innenfor de aktuelle fagområder og at prosjektet bidrar til tverrfaglighet.

b. har relevans innenfor aktuelle temaer knyttet til forskningsområdene som følger av formålet i § 1: For å sikre måloppnåelse må doktorgradsprosjektet være relevant for de problemstillinger og utfordringer som knyttes til forskningsområdene som følger av forskriftens formålsparagraf. Det kan være spørsmål som vil gi bedre forvaltning av saksområdet innenfor de ulike sektorer, spørsmål som diskuteres i det offentlige ordskiftet eller temaer som gir nye innfallsvinkler eller bringer nye fagområder inn i

forskningen. Slik sikres det at forskningen har relevans utover kandidatens egne særinteresser.

c. holder et tilstrekkelig faglig nivå: Prosjektbeskrivelsen skal vise at kandidaten og prosjektet er på et så høyt faglig nivå at det er overveiende sannsynlig at kandidaten kan tas opp ved en akkreditert institusjon som doktorgradskandidat. Det forventes ut fra denne bestemmelsen at tilskuddsforvalter støtter seg på relevante fagmiljøer i og utenfor sektoren for å vurdere det faglige nivået.

d. bidrar til forskningsutvikling innenfor forskningsområdene som følger av formålet i § 1: Denne bestemmelsen skal sikre at forskningen tilfører ny kunnskap til fagfeltet.

e. bidrar til tverrfaglighet mellom fagområdene nevnt i § 3 andre ledd: Forskning på internasjonale operasjoner, internasjonal innsats og personellet som har gjort tjeneste der, samt deres familier og nærstående er komplekst og mangefasettert, noe som innebærer at flere fagområder er til gjensidig nytte for hverandre når det gjelder kunnskapsutvikling og forståelse. Derfor er det ønskelig å legge vekt på tverrfaglighet innenfor forskningen på dette feltet. Det vil ikke alltid være verken mulig eller hensiktsmessig med reell tverrfaglighet i et enkelt prosjekt, men det er ønskelig at tverrfaglighet vurderes så langt det er mulig.

f. presenteres på et skandinavisk språk eller engelsk: For å sikre at myndigheter og ikke minst personellet selv får tilgang til og nytte av forskningen som gjøres, må den presenteres på et språk de fleste forstår, og da er de skandinaviske språk; norsk, svensk, dansk og samisk, eller engelsk de språkene det gis tilskudd til at forskningen presenteres på.

I andre ledd presiseres det at tilskuddsforvalter skal innhente kompetente vurderinger av prosjektbeskrivelsen. Der dette kan skje innenfor Forsvaret er det formålstjenlig, men dersom Forsvaret ikke besitter denne kompetansen selv, eller der det er tette bånd mellom søkende institusjon og relevante fagmiljøer i Forsvaret, bør kompetansen innhentes utenfra.

Frist for søknaden angis i § 5, der første ledd gir tilskuddsforvalter ansvar for å sette søknadsfristen i kunngjøringen. Bestemmelsen angir også at søknaden må være sendt til Forsvaret innen fristen. Med «sendt til» menes her enten elektronisk eller stemplet brev.

Andre ledd angir at en søknad om tilskudd som ikke sendes innen fristen som følge av forhold utenfor søkers kontroll, som det ikke kan forventes at søker skal kunne overvinne følgene av, likevel kan behandles av Forsvaret. Eksempler på slike forhold kan være krig og naturkatastrofer, plutselig sykdom og skade. Dersom forsinkelsen er så stor at de øvrige søknader allerede er faglig vurdert, vil en slik forsinket søknad behandles i neste søknadsrunde.

Det stilles i forskriftsforslaget § 6 en rekke krav til selve søknaden. I første ledd benyttes ordet *skal* om kravene, noe som innebærer at kravene er ufravikelige. I siste ledd gis likevel Forsvaret anledning til å innhente ytterligere opplysninger dersom det

er mangler ved søknaden. Det er likevel bare dersom enkelte opplysninger mangler, at dette kan gjøres. Er manglene vesentlige skal Forsvaret avslå søknaden.

Kravene til søknaden er:

a. *institusjonens adresse, organisasjonsnummer, kontonummer, telefonnummer og epostadresse, samt kontaktperson.*

b. *kandidatens navn, adresse, fødsels- og personnummer, telefonnummer og epostadresse.*

c. *prosjektbeskrivelse etter de akademiske normer for søknad om opptak til doktorgradsstudier i det angjeldende fag:* Det er prosjektbeskrivelsen som danner grunnlag for opptak til en akkreditert utdanningsinstitusjon, og som er den delen av søknaden som skal tillegges størst vekt. Det er viktig at denne følger de normer som gjelder for søknader om opptak til doktorgrad innenfor det aktuelle faget. I vurderingen av denne vil tilskuddsforvalter innhente faglig støtte, som nevnt i § 4, andre ledd.

d. *kandidatens CV med attester og vitnemål:* Det er kandidaten som skal avlegge doktorgraden. For opptak til doktorgrad kreves meget gode resultater og tidligere oppnådd mastergrad eller tilsvarende. Dette må dokumenteres i søknaden. Kandidatens tidligere arbeid og studier gir også en indikasjon på hvor sannsynlig det er at doktorgraden fullføres.

e. *beløpet det søkes om:* Det tildeles inntil tre millioner kroner årlig, og søker må oppgi beløpet det søkes om. Hensikten er imidlertid at tre millioner kroner skal være tilstrekkelig til å finansiere en doktorgrad, slik at det ikke kan tildeles tre millioner kroner årlig, over flere år, til en kandidat/institusjon.

f. *budsjett for prosjektet der det tydeliggjøres hva som er prosjektmidler, hva som er driftsmidler og hva som er egeninnsats.* Budsjettet skal være detaljert og vise hvor mye prosjektet antas å koste. Kostnadene skal fordeles på lønn til kandidaten, såkalt overhead, der det synliggjøres hva søker budsjetterer med at for eksempel kontor og kontorstøtte koster, reiser og konferanser, utstyr mv., samt hvor mye søker selv bidrar med til prosjektet.

g. *personopplysningsblankett for sikkerhetsklarering av kandidaten til nivå HEMMELIG, jfr. Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) § 5-2 annet ledd.* Det legges opp til at kandidaten, dersom det er praktisk mulig, inviteres til å delta i et forskningsmiljø i regi av Forsvarets høgskole/Forsvarets sanitet. For adgang og tilgang til kontorer mv. er sikkerhetsklarering en forutsetning, og er derfor et vilkår for tilskudd.

Andre ledd stiller krav til at søkeren må kunne sikkerhetsklareres til HEMMELIG, jfr. første ledd punkt g. I tillegg til at det er en forutsetning for tilgang til kontorer og kontorstøttesystemer, er mye av kildematerialet gradert. Mange av dem som har tjenestegjort de senere årene har også særskilte skjermingsbehov, og det vil derfor være krav om sikkerhetsklarering for å kunne for eksempel intervjuet slikt personell.

Siste ledd angir en mulighet for tilskuddsforvalter til å innhente opplysninger som mangler i søknaden. Dette for å redusere sannsynligheten for at søknader som ellers er gode og relevante, avvises som følge av formaliafeil ved søknaden. Det er tilskuddsforvalter som avgjør om adgangen skal benyttes.

Forskriftsforslaget angir i § 7 at det er en plikt for søker å gi alle relevante opplysninger til tilskuddsforvalter i tilknytning til søknaden.

Første ledd første punktum oppgir at alle opplysninger som søker må forstå har relevans for søknaden må oppgis. Dette kan for eksempel være økonomiske utfordringer, tilsynssaker mv.

Første ledd andre punktum gir tilskuddsforvalter anledning til å be om andre relevante opplysninger enn dem som er oppgitt i søknaden. Dette for å sikre at vurderings- og beslutningsgrunnlaget er best mulig, og at saken blir best mulig opplyst. Det vil kunne gi bedre forutsetninger for å treffe gode beslutninger, samt kunne sikre en rettferdig fordeling i en situasjon der flere konkurrerer om de samme midlene.

Første ledd tredje punktum gir søker plikt til å gi dokumentasjon på opplysningene som blir gitt. Dokumentasjon er nødvendig for å sikre at beslutningsgrunnlaget er så godt som mulig.

Andre ledd gir kandidaten tilsvarende opplysningsplikt som nevnt i første ledd overfor søker, altså den institusjonen som søker på vegne av kandidaten. Dette for å sikre at søker har eller får alle relevante opplysninger.

Andre ledd gir tilskuddsmottaker plikt til å straks varsle tilskuddsforvalter dersom det skjer endringer hos tilskuddsmottaker som vil kunne ha påvirkning på gjennomføringen eller som ville kunne hatt innvirkning på vurderingen av søknaden.

Tilskuddsforvalter gis i § 8 anledning til å gi føringer for utbetalingen i tilskuddsbrevet. Dette for å sikre forsvarlig forvaltning, så vel som at tilskuddsmottaker får utbetalingen innen rimelig tid etter at vedtak er fattet.

Tilskuddsbrevet vil således bidra til å eliminere risikoen for tilskuddsmottaker ved å igangsette prosjektet før selve utbetalingen har funnet sted.

Kapittel 3. Rapportering og ubenyttede tilskuddsmidler

I tråd med kravene i RØS/BØS gir § 9 tilskuddsmottaker en plikt til å rapportere til tilskuddsforvalter.

Første ledd angir at tilskuddsmottaker skal rapportere årlig på fremdriften i prosjektet. Videre angis at første rapport sendes senest innen 1. juni året etter tildelingen, med mindre annet er angitt i tilskuddsbrevet. Med tildelingen menes her utsendelse av tilskuddsbrev, selv om selve utbetalingen finner sted året etter. Dette for at det ikke skal bli for lang tid før første årsrapport, da tilskuddsforvalter plikter å følge opp hvordan tildelte midler benyttes. Samtidig gis tilskuddsforvalter en anledning til å gi en annen frist i tilskuddsbrevet. Det kan være hensiktsmessig med en unntaksbestemmelse der Forsvaret etter skjønn eller dialog med tilskuddsmottaker oppfatter dette som hensiktsmessig.

Doktorgradsprosjekter har lang varighet, og dersom det i prosjektet er lagt opp til at kandidaten også skal ha ett undervisningsår, er normert tid fire år. Dersom kandidaten for eksempel får barn i løpet av perioden, eller utsettes for ulykker eller sykdom, vil det kunne medføre at prosjektet går over mer enn fire år. Årlig rapportering og oppfølging er således viktig ved tildeling av tilskudd til doktorgradsprosjekter.

Andre ledd angir at rapportering etter første ledd også kan gjøres muntlig i et forum innkalt av Forsvaret eller Forsvarsdepartementet, og at vedlegg etter fjerde og femte ledd ettersendes på forespørsel. Hensikten er at kandidaten kan legge frem status i sitt prosjekt på Forum for veteranforskning som innkalles av Forsvarsdepartementet, eller i et større seminar der forskere innenfor relevante fagfelt deltar, i regi av Forsvaret. Dette for å bidra til å skape et fagmiljø for veteranforskning, og at kandidaten blir en del av dette fagmiljøet.

Tredje ledd angir at avsluttende rapportering skal være sendt til Forsvaret innen tre måneder etter at prosjektet er avsluttet. Det er valgt en slik frist i stedet for en fast dato for at denne rapporteringen skal følge kort innen doktorgraden er oppnådd, eller prosjektet er avsluttet av andre årsaker. De vitenskapelige produktene skal også sendes tilskuddsmottaker. Det kan være artikler i tidsskrifter, doktorgradsavhandlingen mv. I rapporten skal det også legges ved regnskap som viser hvordan de tildelte midlene er benyttet.

Fjerde ledd angir at tilskuddsmottaker av prosjektstøtte og driftsstøtte skal legge ved henholdsvis prosjektregnskap og årsrapport med årsregnskap.

Femte ledd fastslår at ved tilskudd under 400 000 kroner skal regnskapet signeres av bemyndiget person. «Bemyndiget person» er den som på vegne av tilskuddsmottaker har fullmakt til å representere og binde organisasjonen utad, eksempelvis daglig leder eller styreleder. For tilskudd fra 400 000 kroner skal regnskapet være revidert av statsautorisert eller registrert revisor.

Sjette ledd gir Forsvarsdepartementet rett til å benytte resultatene av forskningen som er finansiert gjennom tilskuddet. Dette for å oppnå formålet med tilskuddsordningen, samt for å sikre offentligheten, offentlig administrasjon og interesser som veteranorganisasjonene og andre mulighet til å bli kjent med forskningen, samt for å kunne bidra i anerkjennelsen, oppfølgingen og ivaretagelsen av personell som har gjort tjeneste i en internasjonal operasjon, internasjonal innsats eller lignende, samt deres familier og nærstående.

Syvende ledd første punktum pålegger tilskuddsmottaker å benytte en publiseringsform som sikrer gratis adgang til forskningsresultatene for alle, såkalt *open access*. Dette er viktig for å sikre at allmenheten får tilgang, både for forvaltning og anerkjennelse, men også for å kunne vurdere om tilskuddsmidlene benyttes hensiktsmessig. Departementet ønsker innspill på andre løsninger og formuleringer for å oppnå formålet med denne bestemmelsen, nemlig at det ikke skal være nødvendig for verken forskere eller allmenheten å måtte betale for å få tilgang til offentlig finansiert forskning på dette feltet.

Syvende ledd, andre punktum pålegger tilskuddsmottaker å redegjøre for hvorfor forskningen eventuelt ikke har kunnet blitt publisert via *open access*. Det kan for eksempel være forhold knyttet til sikkerhetsmessige og personvernmessige vurderinger, jfr. merknadene om sikkerhetsklarering over.

Ubenyttede tilskuddsmidler reguleres i forslaget § 10. Dersom prosjektet avsluttes uten at det avlegges en doktorgrad, eller dersom søker ikke har benyttet alle tildelte midler i gjennomføringen av en doktorgrad, skal det gjøres rede for dette overfor tilskuddsforvalter. Fristen for tilbakemelding om ubenyttede tilskuddsmidler er første rapport etter § 9, første og andre ledd.

Siste ledd gir tilskuddsforvalter anledning til å be om å få det overskytende tilbakebetalt. Dersom det er midler igjen etter ett år, i et prosjekt som varer over flere år, kan midlene overføres til det påfølgende året.

Kapittel 4. Tilsyn og reaksjoner

I tråd med RØS § 15 og BØS punkt 6.3.8.2 angir forskriftsforslagets §11 regler om tilsyn og kontroll med opplysninger som legges til grunn ved tildelingen og de opplysninger som inngår i den etterfølgende rapporteringen. Tilsyn omfatter både dokumentkontroll («skrivebordskontroll») og stedlige besøk hos tilskuddsmottaker, herunder gjennomføring av intervjuer o.l.

For å sikre at tilskuddsforvalter har tilstrekkelig informasjon til å gjennomføre tilsynet, gir andre og tredje ledd tilskuddsforvalteren hjemmel til å kunne kreve innsyn i regnskaper, samt en alminnelig samarbeidsplikt for tilskuddsmottaker. Samarbeids- og opplysningsplikten skal gi tilskuddsforvalter bedre muligheter til å føre kontroll med og evaluere tilskuddsordningen.

Listen over potensielle reaksjoner gis i §12 første ledd. Bokstav a-e gir en uttømmende liste over de reaksjonsformer tilskuddsforvalter kan benytte dersom tilskuddsmottaker bryter bestemmelsene i forskriften eller de vilkår som er satt for tilskuddet:

a. tilskuddsmottakeren har brutt opplysningsplikten i § 7. Bestemmelsen gir anledning til å holde tilbake tilskudd, kreve utbetalte tilskudd tilbakebetalt eller helt eller delvis avslå en søknad om fremtidig tilskudd dersom tilskuddsmottaker har brutt den alminnelige opplysningsplikten i § 7. Bestemmelsen vil typisk ramme de tilfeller hvor søker har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger og hvor søknaden dermed har blitt innvilget på uriktig grunnlag. Bestemmelsen vil også omfatte tilfeller hvor tilskuddsmottaker ikke melder fra om endrede forutsetninger for tilskuddet, jf. § 7 andre ledd.

b. tilskuddet ikke blir benyttet i samsvar med betingelsene og vilkårene for tilskuddet. Bestemmelsen åpner for tilbakebetaling av tilskudd som ikke er benyttet i samsvar med betingelsene og vilkårene for tilskuddet. Avgjørelsen om at et tilskudd er benyttet i tråd med tildelingen vil bero på en tolkning av forutsetningene i tilskuddsbrevet sammenholdt med det tilskuddet rent faktisk er benyttet til.

c. *tilskuddsmottakeren unnlater å sende inn eller sender inn mangelfull rapport etter § 9.* Bestemmelsen gir anledning til å kreve tilbakebetaling dersom rapporteringsplikten etter § 9 ikke overholdes.

d. *tilskuddsmottakeren unnlater å informere om ubenyttede tilskuddsmidler etter § 10.* Bestemmelsen gir anledning til å kreve tilbakebetaling dersom opplysninger om ubenyttede tilskuddsmidler ikke innrapporteres i tråd med § 10.

e. *tilskuddsmottakeren unnlater å medvirke eller legge til rette for tilsyn og kontroll etter § 11.* Bestemmelsen gir mulighet for å kreve tilbakebetaling dersom tilskuddsmottaker ikke medvirker til tilsyn og kontroll etter § 11.

Kapittel 5. Ikrafttredelse

Det tas sikte på at forskriften vil tre i kraft 1. mars 2024, og vil følgelig få virkning for søknader etter kapittel 2 om tilskudd for tilskuddsåret 2024.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet anser at forskriftsforslaget ikke har vesentlige økonomiske konsekvenser. Forskriften er hjemlet i Stortingets årlige budsjettvedtak, og rammen for tilskuddsordningen fastsettes årlig av Stortinget i forbindelse med Stortingets vedtak til statsbudsjettet.

Eventuelle merutgifter som følge av forslaget, dekkes innenfor sektorens gjeldende budsjettrammer.

Forskriftsutkastet gir overordnede føringer som samsvarer med Økonomiregelverkets krav til tilskuddsforvaltningen.

Tilskuddsordningen er vurdert opp mot statsstøttereguleringen. For å kunne anse midlene som statsstøtte, må EØS-avtalens artikkel 61, første ledd, være oppfylt. I noen tilfeller kan det tenkes at forskningsinstitusjoner kan opptre som markedsaktører og dermed anses for å drive økonomisk aktivitet. Forholdet til statsstøttereguleringen vil derfor bli vurdert spesifikt for hvert enkelt tilskudd.

5 Forslag til forskrift om tilskudd til doktorgradsprosjekter innenfor veteranrelatert forskning

Kapittel 1. Virkeområde

§ 1. Formål

Formålet med tilskuddsordningen er å øke den forskningsbaserte kunnskapen om internasjonale operasjoner, internasjonal innsats og lignende virksomhet, og da særlig om personellet som har gjort tjeneste der, deres familier og nærstående, ved å gi tilskudd til doktorgradsprosjekter som bidrar til ny kunnskap på feltet, samt kan bidra til å fremme utviklingen av et tverrfaglig miljø for slik forskning.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a. *prosjektstøtte*: tilskudd til forskningsrelaterte aktiviteter og prosjekter, inkludert prosjektbaserte lønns- og driftsutgifter
- b. *driftsstøtte*: tilskudd til faste og generelle administrative utgifter knyttet til et prosjekt
- c. *kandidat*: den personen som skal tiltre i en doktorgradsstipendiatstilling
- d. *søker*: institusjonen som søker om tilskudd og som vil ansette kandidaten i en stipendiatstilling, før tilsagn om tilskudd er gitt.
- e. *prosjektbeskrivelse*: den akademiske redegjørelsen for et doktorgradsprosjekt utarbeidet av kandidaten selv, herunder problemstilling og metodevalg, som den akkrediterte forskningsinstitusjonen legger til grunn for søkerens opptak.
- f. *annet karrierefremmende arbeid*: arbeid ut over forskning og utdanning som gir relevant kunnskap og erfaring for videre karriereløp ved høyere utdannings- eller forskningsinstitusjoner eller i andre sektorer.
- g. *tilskuddsmottaker*: den institusjonen som mottar tilskuddet og som ansetter kandidaten i stipendiatstillingen.
- h. *tilskuddsforvalter*: den avdelingen i Forsvaret som forvalter tilskuddsordningen på vegne av Forsvarsdepartementet.

Kapittel 2. Saksbehandlingen**§ 3. Hvem og hva det kan gis tilskudd til**

Forsvaret kan tildele tilskudd til forskningsinstitusjoner i Norge som kan tildele doktorgrad innenfor fagområdene helse/medisin, samfunnsvitenskap og humaniora. Forsvaret kan videre tildele tilskudd til institutter, museer og tenketanker som har en kandidat som er opptatt i et doktorgradsprogram eller der det foreligger en forpliktende avtale om opptak ved en forskningsinstitusjon som nevnt i første punktum. Søker må kunne dokumentere:

- a. god budsjettbalanse
- b. at gjeldende faglige og etiske retningslinjer innenfor forskning følges, herunder særlig bestemmelsene i lov om medisinsk og helsefaglig forskning (helseforskningsloven), personvernforordningen og personopplysningsloven når relevant
- c. økonomisk egeninnsats, ved at kostnader til annet karrierefremmende arbeid og andre nødvendige kostnader utover tilskuddet dekkes av søker
- d. at tidligere prosjekter fra samme søker som er tildelt støtte etter denne forskriften er avsluttet eller har progresjon i henhold til plan

Forsvaret kan tildele prosjektstøtte, og om helt nødvendig, driftsstøtte som en passende andel av støtten, til prosjekter innenfor helsefag, samfunnsvitenskapelige fag og humaniora.

Forsvaret kan tildele tilskudd til doktorgradsprosjekter med varighet på 3 år men likevel inntil 4 år med annet karrierefremmende arbeid, der dette finansieres av søker.

§ 4. *Hvordan søknaden blir vurdert*

I vurderingen av om det skal tildeles prosjektstøtte eller driftsstøtte til doktorgradsprosjekter skal søknaden legges til grunn. Prosjektbeskrivelsen vil utgjøre det vesentligste grunnlaget for vurderingen. Det skal legges vekt på om prosjektet

- a. ivaretar formålet i § 1
- b. har relevans innenfor aktuelle temaer knyttet til forskningsområdene som følger av formålet i § 1
- c. holder et tilstrekkelig faglig nivå
- d. bidrar til forskningsutvikling innenfor forskningsområdene som følger av formålet i § 1
- e. bidrar til tverrfaglighet mellom fagområdene nevnt i § 3 første ledd
- f. presenteres på et skandinavisk språk eller engelsk.

Forsvaret kan innhente faglig støtte fra relevante fagmiljøer i og utenfor forsvarssektoren for å vurdere det faglige nivået på prosjektbeskrivelsen. Det samme gjelder temaets relevans og status i forhold til forskningsfronten innenfor det angjeldende fag.

§ 5. *Søknadsfrist*

En søknad om tilskudd skal være sendt til Forsvaret senest innen fristen angitt i kunngjøringen.

I tilfeller der søkeren forhindres fra å overholde fristen grunnet forhold utenfor søkerens kontroll som søkeren ikke med rimelighet kunne ventes å ha overvunnet følgene av, kan tilskuddsforvalteren behandle søknader som er sendt inn etter fristen.

§ 6. *Krav til søknaden og kandidaten*

En søknad om tilskudd skal angi

- a. institusjonens adresse, organisasjonsnummer, kontonummer, telefonnummer og epostadresse, samt kontaktperson
- b. kandidatens navn, adresse, fødsels- og personnummer, telefonnummer og epostadresse
- c. prosjektbeskrivelse etter de akademiske normer for søknad om opptak til doktorgradsstudier i det angjeldende fag
- d. kandidatens CV med attester og vitnemål
- e. beløpet det søkes om

f. budsjett for prosjektet der det tydeliggjøres hva som er prosjektmidler, hva som er driftsmidler og hva som finansieres av søker

g. utfylt personopplysningsblankett for sikkerhetsklarering av kandidaten til nivå HEMMELIG, jfr. sikkerhetsloven §§ 8-2 første og annet ledd, jfr. § 5-3

Kandidaten må kunne sikkerhetsklareres og autoriseres til nivå HEMMELIG, jfr. sikkerhetsloven §§ 8-2 første og annet ledd, jfr. § 5-3.

Dersom en søknad som er mottatt av Forsvaret innen søknadsfristen mangler enkelte av opplysningene som angitt i denne paragrafens første ledd, kan Forsvaret be om opplysningene innen en angitt frist.

§ 7. Opplysningsplikt

Søkeren skal gi tilskuddsforvalteren alle opplysninger som søkeren må forstå har betydning for vurderingen av søknaden. Tilskuddsforvalteren kan også kreve andre opplysninger som er nødvendig for å vurdere søknaden. Søkeren skal kunne dokumentere alle opplysningene som er gitt.

Tilskuddsmottaker skal straks melde til tilskuddsforvalter om forutsetningene for tildelingen endres eller det blir identifisert betydelig risiko for evne til å gjennomføre prosjektet etter forutsetningene i tildelingen.

§ 8. Utbetalingen av tilskudd

Det fastsettes i vedtaket når, på hvilken måte og til hvem tilskuddet utbetales.

Kapittel 3. Rapportering og ubenyttede tilskuddsmidler

§ 9. Rapporteringsplikt

Tilskuddsmottakeren skal rapportere årlig om hvordan tilskuddet er benyttet og fremdriften i prosjektet til tilskuddsforvalteren. Første rapport skal være sendt til Forsvaret senest 1. juni året etter tildelingen, med mindre annet er fastsatt i tildelingsvedtaket.

Rapportering etter første ledd kan også skje muntlig i et forum innkalt av Forsvaret eller Forsvarsdepartementet. Vedlegg etter fjerde og femte ledd ettersendes på forespørsel.

Når doktorgradsprosjektet er avsluttet, skal tilskuddsmottakeren sende tilskuddsforvalteren en rapport om hvordan tilskuddet er benyttet og kopier av prosjektets vitenskapelige produkter. Tilskuddsmottaker skal legge ved regnskap over tildelte midler. Rapporten skal sendes senest innen tre – 3 – måneder etter at prosjektet er avsluttet.

Vedlagt rapportene skal tilskuddsmottakere som har mottatt driftsstøtte, legge ved en årsrapport med årsregnskap. Tilskuddsmottakere som har mottatt prosjektstøtte, skal legge ved et prosjektregnskap.

Er tilskuddet for ett tilskuddsår mindre enn kr 400 000, skal regnskapet være signert av bemyndiget person. Er tilskuddet for ett tilskuddsår kr 400 000 eller høyere, skal regnskapet være attestert av en statsautorisert eller registrert revisor eller tilsvarende for institusjonen.

Forsvarsdepartementet skal ha rettigheter til å benytte, herunder publisere, alle vitenskapelige produkter fra prosjekter det gis tilskudd til.

Så langt det er mulig skal all publisering skje via såkalt *open access*. Der det ikke er mulig, skal det redegjøres særskilt for dette i rapporteringen.

§ 10. *Ubenyttede tilskuddsmidler*

Har tilskuddsmottakeren ikke benyttet hele eller deler av tilskuddet, skal tilskuddsmottakeren rapportere om dette til tilskuddsforvalteren senest innen rapporteringsfristene etter § 9 andre ledd.

Tilskuddsforvalter kan fatte vedtak om å overføre det ubenyttede beløpet til det påfølgende tilskuddsåret, eller kreve beløpet tilbakebetalt.

Kapittel 4. Tilsyn og reaksjoner

§ 11. *Tilsyn og kontroll*

Tilskuddsforvalteren fører tilsyn med at

- a. tilskuddsmottakerne oppfyller kravene i forskriften og tilskuddsvedtaket
- b. opplysninger som ligger til grunn for tilskuddene og rapportene er riktige

Tilskuddsforvalteren kan kreve innsyn i tilskuddsmottakernes regnskaper for å gjennomføre tilsynet etter første ledd.

Tilskuddsmottakerne skal samarbeide under tilsynet, blant annet ved å innhente og systematisere nødvendig informasjon.

§ 12. *Reaksjonsformer*

Tilskuddsforvalteren kan holde tilbake utbetalingen av et tilskudd, kreve et utbetalt tilskudd tilbakebetalt, eller helt eller delvis avslå en søknad om fremtidige tilskudd dersom

- a. tilskuddsmottakeren har brutt opplysningsplikten i § 7
- b. tilskuddet ikke blir benyttet i samsvar med betingelsene og vilkårene for tilskuddet
- c. tilskuddsmottakeren unnlater å sende inn eller sender inn mangelfull rapport etter § 9
- d. tilskuddsmottakeren unnlater å informere om ubenyttede tilskuddsmidler etter § 10

e. tilskuddsmottakeren unnlater å medvirke eller legge til rette for tilsyn og kontroll etter § 11.

Kapittel 5. Ikrafttredelse

§ 13. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. august 2024.